

УДК 34.07:349.414

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3568271>

Є.Ю. СОБОЛЬ,

завідувач кафедру державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, доктор юридичних наук, професор, м. Кропивницький, Україна; e-mail: 81sobol@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0804-8354>

М.В. ЧОРНА,

аспірантка кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м. Кропивницький, Україна; e-mail: chornamarina@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3679-6130>

ПРАВОВІ ЗАСАДИ КОНТРОЛЬНО-НАГЛЯДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ

E.Y. SOBOL,

Head, Chair of State Law Disciplines and Administrative Law, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Doctor of Law, (Full) Professor, Kropyvnytskyi, Ukraine; e-mail: 81sobol@gmail.com;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0804-8354>

M.V. CHORNA,

Postgraduate student of a Ph.D., Chair of State Law Disciplines and Administrative Law, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, Kropyvnytskyi, Ukraine; e-mail: chornamarina@ukr.net;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3679-6130>

LEGAL PRINCIPLES OF CONTROL AND SUPERVISORY ACTIVITIES OF PUBLIC ADMINISTRATION BODIES IN THE FIELD OF LAND PROTECTION

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. Різноманітність наукових позицій та правових основ вітчизняного та закордонного законодавства свідчить про відсутність досліджень щодо доцільності розмежування контролюючих та наглядових органів державного управління у галузі охорони земель. Контрольна функція у галузі охорони земель розпорошена між різними органами виконавчої влади та місцевими органами влади, взаємодія яких неефективна або взагалі не існує. Законодавством визначено поняття нагляду та контролю як вид діяльності органів державного управління у сфері охорони земель, а також не розкрито сутність концепції державного контролю за використанням та охороною земель. Також повноваження щодо здійснення моніторингу у галузі охорони земель, незважаючи на широке розповсюдження та закріплення в нормативно-правових актах, не враховуються адміністративною наукою. **Метою** статті є встановлення деяких основних особливостей діяльності органів державного управління у сфері охорони земель. Серед **методів** дослідження використано аналіз нормативно-правової бази понять "контрольна діяльність", "наглядова діяльність", "моніторинг" та повноважень органів державного управління у сфері охорони земель, враховуючи міжнародний досвід; визначення органів державного управління у галузі охорони земель, які повинні здійснювати контрольно-наглядові повноваження та функції моніторингу у сфері охорони земель. Також застосовано узагальнення та пізнання змін і доповнень до чинного законодавства щодо усунення недоліків контрольно-наглядової діяльності органів державного управління у сфері охорони земель. **Результатом** є обґрунтування необхідності внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів з урахуванням доцільності розмежування контрольних та наглядових повноважень органів державного управління у сфері охорони земель, що досі відсутні в нормативно-правових актах

Україні. **Висновки.** Зазначається, що діяльність органів державного управління у сфері охорони земель в Україні повинна охоплювати три сфери – контроль, нагляд та моніторинг, які мають здійснюватися на всіх рівнях влади із залученням громадських організацій. У той же час контроль і нагляд взаємопов'язані з важливістю застосування у діяльності державного управління у галузі охорони земель, але залишаються самостійними способами запобігання виникненню порушень у сфері охорони земель з різним предметним складом.

Ключові слова: контроль; нагляд; моніторинг; сфера охорони земель

Problem statement. The diversity of scientific positions and legal bases of domestic and foreign legislation indicates that there is a lack of research on the appropriateness of delineation of the control and supervisory authority of public administration bodies in the field of land protection. Control function in the field of land protection scattered between different executive bodies and local authorities, whose interaction is ineffective or nonexistent. The legislation identifies the notion of supervision and control as a type of activity of public administration bodies in the field of land protection, and also, the essence of the concept of state control over land use and protection is not fully disclosed. Also, the powers to carry out monitoring in the field of land protection, despite the widespread prevalence and enshrining in regulations, are overlooked by administrative science. The **purpose** of the article is to establish some basic features of the activities of public administration bodies in the field of land protection. Among the **methods** of research, the analysis of normative-legal base of concepts "control activity", "supervising activity", "monitoring", and also powers of bodies of state administration in the field of protection of the land, taking into account the international experience; definitions of bodies of state administration in the field of protection of the land which should carry out control and supervising powers and functions of monitoring in the field of protection of the ground are used. Also, generalization and cognition of amendments and additions to the current legislation on elimination of deficiencies of control and supervision activities of state administration bodies in the field of land protection have been applied. The **result** is a substantiation of the necessity to introduce amendments and additions to regulatory and legal acts taking into account the expediency of differentiation of control and supervision authorities of state administration bodies in the sphere of land protection, which are still absent in regulatory and legal acts of Ukraine. **Conclusions.** It is noted that the activities of state administration bodies in the field of land protection in Ukraine should cover three areas – control, supervision and monitoring, which should be carried out at all levels of government with the involvement of public organizations. At the same time, control and supervision are interconnected with the importance of applying in the activities of public administration in the field of land protection but remain independent ways of preventing the occurrence of violations in the field of land protection with different subject composition.

Key words: control; supervision; monitoring; field of land protection

Постановка проблеми

На даний час в Україні триває процес децентралізації влади, який є одним із пріоритетних завдань, що сприятиме розвитку місцевого самоуправління і економічного розвитку країни в цілому, та одночасно оптимізації органів публічної адміністрації відповідно до адміністративної реформи.

Але щодо безпосередньо сфери охорони земель у завданнях означеної реформи, то в ній сьогодні все ще відсутнє чітке розмежування повноважень між органами публічної адміністрації, не сформований Державний реєстр контрольних та наглядових органів із вичерпним переліком означених повноважень, не з'ясовані результати діяльності контрольних та наглядових органів у сфері охорони земель, навантаження на органи публічної адміністрації у сфері охорони земель за видами нагляду, оптимізації та уникнення дублювання їх функцій тощо.

Важливим вбачається те, що у законодавстві України щодо публічної адміністрації терміни "контроль" і "нагляд" зазвичай отожднюють.

Внаслідок цього актуальним є чітке визначення компетенції та управлінських функцій, що здійснюються органами публічної адміністрації у сфері охорони землі. І певні наукові засади цей напрямок вже отримав, наприклад, у Т.О. Ольхової [1]. Тут можна зважити і на позицію В.В. Пахомова щодо їх розмежування, який зазначає, що контроль і нагляд (контрольно-наглядова діяльність) є "зворотним зв'язком" між суб'єктом, який має контрольні чи наглядові повноваження або контрольні та наглядові повноваження водночас, і підконтрольним (піднаглядним) об'єктом, у зв'язку з чим він отримує інформацію про результати його діяльності (як позитивні, так і негативні) [2, с.30]. В свою чергу, А.О. Собакарь вказує, що нагляд як відмінний від контролю організаційно-правовий спосіб забезпечення законності й державної дисципліни у сфері адміністративно-правового регулювання, є особливою специфічною формою діяльності відповідних державних органів, спрямованою на систематичне спостереження за діяльністю суб'єктів управлінських адміністративно-правових

відносин з метою перевірки відповідності їх рішень і дій нормам законодавства [3, с.61].

За кордоном ці питання здебільшого пов'язують із земельним менеджментом. Щодо цього І. Вільямсон (Williamson, I.P., 2010), С. Енемарк (Enemark S., 2010), Дж. Уоллес (Wallace J., 2010) та А. Раджабіфард (Rajabifard A., 2010) зазначають, що управління землею, включаючи питання контролю та нагляду, удосконалюється завдяки впровадженню земельного кадастру та реєстрації земель з метою, перш за все, охорони земель [4]. Молен Ван Дер П. (Molen Van Der P., 2006) й Мишра С (Mishra S., 2006) вважають, що глобальна ідея побудови державних систем управління земельними ресурсами (LAS) полягає у визначенні інфраструктури для реалізації земельної політики та стратегій землеустрою для підтримки сталого розвитку держави [5]. Тому, відповідно, й Закон України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" [6] призначений для адаптації сучасних правових новел до соціального, економічного та політичного становища держави в галузі земельних відносин.

У цілому, різнобічність наукових позицій та правових засад вітчизняного та зарубіжного законодавства свідчить про недостатню дослідженість доцільності розмежування контрольних та наглядових повноважень органів публічної адміністрації саме у сфері охорони земель. Тому метою статті є встановлення деяких базових особливостей діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. Її новизна полягає у визначенні ряду важливих складових діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, пов'язаних із співвідношенням понять державного нагляду та контролю у цій сфері, та закріпленням на законодавчому рівні дієвого механізму моніторингу у сфері охорони земель. Завданнями роботи є аналіз нормативно-правового закріплення понять "контрольна діяльність", "наглядова діяльність", "моніторинг" та повноважень органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, враховуючи міжнародний досвід; визначення органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, які повинні здійснювати контрольні та наглядові повноваження та функції моніторингу у сфері охорони земель; пропозиція змін та доповнень до чинного законодавства щодо усунення недоліків контрольної та наглядової діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Правове регулювання контролю, нагляду та моніторингу діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель

Відповідно до статті 5 Закону [6], державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності здійснює центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі. З цього випливає, що контрольні функції законодавець ототожнює з наглядовими функціями. Те саме зазначено й в законах України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності" в назві закону та, наприклад, в статті першій (визначення терміну "державний нагляд (контроль)") [7]; "Про землеустрій", наприклад, у статті восьмій нагляд ототожнюється з контролем [8]; "Про охорону земель", наприклад, у статті п'ятій [9], "Про меліорацію земель", наприклад, у статті 14 [10] та в Податковому кодексі України, наприклад, у статті 250.12 [11].

Отже, відповідно до Закону [9] регулювання в галузі охорони земель здійснюють Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, а також спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади в межах повноважень, установлених законом. Даному питанню присвячений розділ II цього Закону, в якому розкриті повноваження органів публічної адміністрації у сфері використання та охорони земель.

У Розділі III Закону "Про охорону земель" висвітлена контрольна діяльність органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, де законодавець розрізняє самоврядний та громадський контроль.

Згідно статті 188 Закону "Про державний контроль за використанням та охороною земель", державний контроль за використанням та охороною земель здійснюється уповноваженими органами виконавчої влади по земельних ресурсах, а за додержанням вимог законодавства про охорону земель – спеціально уповноваженими органами з питань екології та природних ресурсів [6]. Схоже визначення державного контролю за використанням та охороною земель надається і в статті 19 Закону [9].

Слід зазначити, що в Законах [6] і [9] ототожнюються поняття нагляду та контролю як видів діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та, також, повністю не розкрито

сутність поняття державного контролю за використанням та охороною земель – є лише вказівка на органи державної влади, які повинні його здійснювати. Разом із тим, в Законі "Про охорону земель" спостерігається як розмежування так і ототожнення нагляду на контролю, що призводить до дуалістичного та неоднозначного сприймання положень вищезазначених законів.

І саме тут слід погодитися з Я.І. Масловою, що одним із недоліків чинного українського законодавства є ототожнення контролю та нагляду, відсутність чіткого понятійного апарату. Визначеність у цих питаннях є не лише показником достатньої правової культури в державі, але й можливістю вирішення суто практичних проблем: спрощення роботи з нормативною базою, зменшення помилок і зловживань у діяльності органів державної влади та ін. [12, с.70–71].

Крім того, в Україні державний контроль нагляд за використанням та охороною земель пов'язаний із здійсненням моніторингу, який, в свою чергу, також здійснюється органами публічної адміністрації. Часто зазначені напрямки діяльності щодо нього не чітко розмежовуються.

Отже, варто звернути увагу на те що відповідно до ст.19 Закону "Про охорону земель" саме на Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин покладено обов'язки провадити моніторинг родючості ґрунтів та агрохімічну паспортизацію земель сільськогосподарського призначення. Одночасно, в цьому Законі передбачено здійснення громадського контролю (стаття 21), який здійснюють громадські інспектори, які призначаються відповідними органами місцевого самоврядування, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища. Діяльність таких громадських інспекторів схожа на здійснення функцій моніторингу у сфері охорони земель громадськими організаціями, який в законодавстві України вказаний поверхнево та не достатньо детально. Тому слід розмежовувати повноваження між органами публічної адміністрації, що буде сприяти належному розумінню та виконанню, покладених на них завдань відповідно до нормативно-правових приписів.

Також, ст.22 Закону "Про охорону земель" система заходів у галузі охорони земель, у тому числі, включає державну комплексну систему

спостережень, а тому, на нашу думку, необхідно зосередити увагу на основних особливостях моніторингу та його відмінності від інших видів діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель.

Такий вид діяльності як моніторинг є сумішним з адміністративним наглядом за методом здійснення, а саме – методом спостереження. Але, на відміну від адміністративного нагляду, який здійснюється не тільки шляхом спостереження, а й проведенням перевірок, моніторинг здійснюється не шляхом візуального спостереження, а шляхом накопичення інформації та її аналізу. Для ефективного здійснення моніторингу стану об'єкта управління в ряді випадків необхідно вчиняти дії, аналогічні тим, що вдосконалюються в ході наглядових перевірок.

У ст.54 Закону [9] вказано мету моніторингу земель і ґрунтів, яка полягає у своєчасному виявленні зміни стану земель та властивостей ґрунтів, оцінки здійснення заходів щодо охорони земель, збереження та відтворення родючості ґрунтів, попередження впливу негативних процесів і ліквідації наслідків цього впливу. Також там, наведені види моніторингу залежно від цілей спостережень та охоплення територій моніторингу земель, за якими моніторинг може бути національним, регіональним і локальним. Проте, визначення поняття моніторингу саме у сфері охорони земель не закріплено.

На нашу думку, моніторинг є особливим видом діяльності органів публічної адміністрації та відрізняється від адміністративного нагляду метою здійснення. Мета адміністративного нагляду – це підтримка об'єктів та управління в належному стані (в рамках відповідного адміністративно-правового режиму). Мета моніторингу – отримання й накопичення інформації про стан об'єкта управління. При цьому інформація, отримана в ході моніторингу, може служити підставою для порушення справи про адміністративне правопорушення, а інформація, отримана при проведенні заходів по адміністративному нагляду, в свою чергу, може фіксуватися в документації, передбаченої нормативно-правовими актами про моніторинг. Слід зазначити, що моніторинг земель передбачений Земельним кодексом України [13] та більш деталізований Положенням про моніторинг земель, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.1993 року № 661 [14].

Щодо форм здійснення нагляду та контролю у сфері охорони земель, то варто зазначити, що контроль та нагляд, це ініційоване органом публічної адміністрації втручання в діяльність

суб'єктів господарювання з метою виявлення (перевірки) відповідності певній діяльності (поведінці) та застосування адміністративних санкцій у разі виявлення порушення. Чинне законодавство та національна юридична наука називають цю діяльність як "громадський контроль або нагляд" або "адміністративний контроль (нагляд)". Вищезазначені повноваження щодо втручання включають перегляд документів, фактичну оцінку ефективності діяльності суб'єктів господарювання; регулярне отримання інформації (звітів), які здійснюються у формі "огляду", "аудиту" та "перевірок" [15].

На нашу думку, такі форми здійснення контролю та нагляду, як огляд та перевірка, будуть більш ефективними та ґрунтовними щодо сфери охорони земель після здійснення процедури моніторингу як органами публічної адміністрації, так і громадськими організаціями.

Подібної думки з І.М. Коліушко із співавторами дотримується Т.О. Карабін, який під формами контролю розуміє способи зовнішнього вираження контрольної діяльності її суб'єктів. Форми контролю, які використовуються контролюючими органами у практичній діяльності, є різноманітними і можуть змінюватись залежно від потреб та повноважень органів, які його здійснюють. Зокрема, сюди відносяться ревізії, перевірки, обстеження, інспектування, запити, заслуховування звітів, інформацій та повідомлень, спостереження, експертиза, координація діяльності контролюючих органів, розгляд та перевірка скарг і звернень громадян тощо [16, с.159].

На нашу думку, моніторинг не слід ототожнювати з наглядом або контролем, оскільки він не складова частина, а самостійний вид діяльності органів публічної адміністрації у сфері, й має свою унікальну мету здійснення. Звідси значимо, що контроль та нагляд у сфері охорони земель має подібні форми здійснення.

Питання удосконалення контрольної-наглядової діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель

Враховуючи доцільність розмежування функцій нагляду від контролю органів публічної адміністрації у сфері охорони земель та закріплення функцій моніторингу на законодавчому рівні, а не лише Положенням про моніторинг земель [14] у сфері охорони земель, пропонуємо:

1) частину 1 статті 188 Земельного кодексу України та частину 1 статті 19 Закону України "Про охорону земель", викласти в такій редакції:

"Державний контроль, державний нагляд та моніторинг за використанням та охороною зе-

мель здійснюється, внесеними до Державного реєстру контрольних та наглядових органів, органами публічної адміністрації, відповідно до покладених на них повноважень, визначених законом. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

Відповідно до законодавства України утворюються спеціалізовані органи публічної адміністрації у сфері використання та охорони землі відповідно до принципу територіальності.

Моніторинг за використанням та охороною земель здійснюється органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами (виконавчими комітетами) усіх рівнів та, також, може здійснюватися громадськими об'єднаннями із зазначенням відповідної мети діяльності в установчих документах";

2) доповнити частину 3 статті 5 Закону України "Про державний контроль за використанням та охороною земель" наступним текстом:

"Моніторинг за використанням та охороною земель здійснюється органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами (виконавчими комітетами) усіх рівнів та, також, може здійснюватися громадськими об'єднаннями із зазначенням відповідної мети діяльності в установчих документах".

На нашу думку, унаслідок розширення діяльності громадських організацій та інших об'єднань громадян важливим є надати право здійснювати моніторинг, зокрема, у сфері охорони земель таким об'єднанням.

Вищезазначене підтверджується статтею 21 Закону України "Про громадські об'єднання", за якою йдеться про можливість залучення представників громадських об'єднань до вирішення важливих державних питань, наприклад, шляхом створення консультативно-дорадчих органів, залучення до участі в підготовці державних документів, проведенням конференцій та круглих столів з актуальних питань, зокрема, у сфері охорони земель. Водночас, така практика потребує подальшого поглиблення та вдосконалення [17].

Запропоновані зміни та доповнення до Закону України "Про охорону земель", "Про державний контроль за використанням та охороною земель" та Земельного кодексу України сприятимуть розумінню того, що для продуктивного виконання органами публічної адміністрації своїх повноважень, державний контроль, нагляд та

моніторинг у сфері охорони земель необхідно чітко розмежовувати.

На даний час, контрольними та наглядовими повноваженнями у сфері охорони земель, крім спеціальних органів виконавчої влади з питань земельних ресурсів наділені й інші органи публічної адміністрації, а саме: Кабінет Міністрів України як вищий орган державної виконавчої влади; центральні органи виконавчої влади (міністерства та відомства) у межах наданих їм повноважень; місцеві органи державної виконавчої влади – державні адміністрації в областях, районах областей, містах Києві та Севастополі та районах цих міст.

Контроль органів місцевого самоврядування у сфері охорони земель, як правило, передбачає: контроль за станом використання земель, за станом виконання заходів щодо охорони земель; контроль за наявністю у землевласників і землекористувачів документів, що підтверджують їхні права на землю, проектною документації тощо [18].

Наразі в Україні відсутній єдиний орган публічної адміністрації, який би здійснював контроль у сфері охорони землі. Функція контролю у сфері охорони земель розпорощена між різними органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, взаємодія яких є неефективною або зовсім відсутня. Й тут цілком слушною є позиція А.О.Юрченка, що дублювання функцій і відсутність взаємодії центрального органу виконавчої влади із земельних ресурсів з іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування знижує ефективність роботи цих гілок влади [19, с.72].

Висновки

1. Діяльність органів публічного адміністрації у сфері охорони земель в Україні повинна охоп-

лювати три напрями – контроль, нагляд та моніторинг, які мають бути реалізовані на всіх рівнях управління державою із залученням громадських організацій. Контроль повинен сприяти усуненню порушень у сфері охорони земель та підвищувати ефективність здійснення державної влади. Нагляд же має попереджувати виникнення порушень у сфері охорони земель та забезпечувати реалізацію контрольної функції в цілому. Моніторинг має сприяти злагодженій комунікації органів місцевого самоврядування та громадськими організаціями громадськості з органами публічної адміністрації у сфері охорони земель з метою пошуку шляхів удосконалення захисту земель України різного призначення від несанкціонованих дій.

2. Потребують на розмежування контрольні та наглядові повноваження органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. При цьому, контроль та нагляд взаємопов'язані між собою важливістю застосування під час діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель, але залишаються самостійними способами попередження виникнення порушень у сфері охорони земель з різним суб'єктним складом.

Конфлікт інтересів

Автори статті заявляють про відсутність конфлікту інтересів або порушення права інтелектуальної власності будь-яких третіх осіб.

Вираз вдячності

Стаття підготовлена згідно з планом науково-дослідних робіт кафедри державно-правових дисциплін та адміністративного права факультету історії та права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ольхова Т. О. Адміністративний нагляд в діяльності органів публічної адміністрації: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2016. 206 с.
2. Пахомов В. В. Адміністративно-правове забезпечення контрольної-наглядової діяльності у сфері земельних відносин: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. М. Куліша. Суми: Сумський державний університет, 2016. 549 с.
3. Собакарь А. О. Співвідношення контролю та нагляду як функцій публічного управління. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2010. № 2. С. 58–63.
4. Williamson, I. P., Enemark, S., Wallace, J., Rajabifard, A. Land Administration for Sustainable Development, FIG Congress 2010 Facing the Challenges – Building the Capacity, Sydney, Australia, 11–16 April 2010.
5. Molen Van Der P., Mishra S., 2006, Land Administration and Social Development. Enhancing Land Registration and Cadastre. GIM International, Mapping the world. URL: <http://www.gim-international.com/content/article/land-administration-and-social-development>.
6. Про державний контроль за використанням та охороною земель: Закон України від 19.06.2003 № 963–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 39. Ст. 350.

7. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 № 877–V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
8. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 282.
9. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962–IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 39. Ст. 349.
10. Про меліорацію земель: Закон України від 14.01.2000 № 1389–XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 11. Ст. 90.
11. Податковий кодекс: Закон України від 02.12.2010 № 2755–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № № 13–14, 15–16, 17. Ст. 112.
12. Маслова Я. І. Співвідношення понять "нагляд" і "контроль" у державному правлінні України. *Актуальні проблеми держави і права*. URL: <http://www.apdp.in.ua/v62/11.pdf>.
13. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2002 № 2768–III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3–4. Ст. 27.
14. Положення про моніторинг земель / затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.1993 № 661. *ЗП України*. 1994. № 1. Ст. 5.
15. Koliushko I., Tymoshchuk V., Banchuk O. Corruption risks in the fields of administrative services and control-supervision activities of public administration in Ukraine. URL: <https://rm.coe.int/16806edf52>.
16. Карабін Т. О. Розподіл повноважень публічної адміністрації: монографія. Ужгород: Гражда, 2016. 296 с.
17. Про громадські об'єднання: Закон України від 23.03.2012 № 4572–VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 1. Ст. 1.
18. Гамалій О. Л. Класифікація видів контрольно-наглядової діяльності у сфері земельних відносин. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 2. С. 109–117.
19. Юрченко А. О. Сучасна земельна політика в Україні: окремі проблеми і шляхи їх усунення. *Національна безпека і оборона*. 2009. Вип. 3. С. 69–72.

REFERENCES

1. Ol'khova, T. O. (2016). *Administrativnyy nahlyad v diyal'nosti orhaniv publichnoyi administratsiyi* [Administrative supervision in the activity of public administration bodies]. Candidate's thesis (12.00.07). Kyiv (in Ukr.).
2. Pakhomov, V. V.; Kulish, A. M. (Red). (2016). *Administrativno-pravove zabezpechennya kontrol'no-nahlyadovoyi diyal'nosti u sferi zemel'nykh vidnosyn* [Administrative and legal support of control and supervisory activity in the field of land relations]. Monohrafiya. Sumy: Sums'kyi derzhavnyy universytet (in Ukr.).
3. Sobakar', A. O. (2010). Spivvidnoshennya kontrolyu ta nahlyadu yak funktsiy publichnoho upravlinnya [The ratio of control and surveillance as a function of public administration]. *Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoyi diyal'nosti*, (2). 58–63 (in Ukr.).
4. Williamson, I. P, Enemark, S., Wallace, J., & Rajabifard, A. (2010). Land Administration for Sustainable Development, FIG Congress 2010 Facing the Challenges – Building the Capacity, Sydney, Australia, 11–16 April.
5. Molen Van Der P., & Mishra S. (2006). Land Administration and Social Development. Enhancing Land Registration and Cadastre. GIM International, Mapping the world. Retrieved from: <http://www.gim-international.com/content/article/land-administration-and-social-development>.
6. Pro derzhavnyy kontrol' za vykorystanniam ta okhronoyu zemel' [On State Control of Land Use and Protection]. *Zakon Ukrayiny* (19.06.2003 No 963–4). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (39). 350 (in Ukr.).
7. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahlyadu (kontrolyu) u sferi hospodars'koyi diyal'nosti [On the basic principles of state supervision (control) in the field of economic activity]. *Zakon Ukrayiny* (05.04.2007 No 877–5). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (29). 389 (in Ukr.).
8. Pro zemleustriy [About land management]. *Zakon Ukrayiny* (22.05.2003 No 858–4). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (36). 282 (in Ukr.).
9. Pro okhronu zemel' [On the protection of land]. *Zakon Ukrayiny* (19.06.2003 No 962–4). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (39). 349 (in Ukr.).
10. Pro melioratsiyu zemel' [On land reclamation]. *Zakon Ukrayiny* (14.01.2000 No 1389–14). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (11). 90 (in Ukr.).
11. Podatkovyy kodeks [Tax Code]. *Zakon Ukrayiny* (02.12.2010 No 2755–6). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (13–14, 15–16, 17). 112 (in Ukr.).
12. Maslova, YA. I. Spivvidnoshennya ponyat' "nahlyad" i "kontrol'" u derzhavnomu pravlinni Ukrayiny [The relation between the concepts of "supervision" and "control" in the government of Ukraine]. *Aktual'ni problemy derzhavy i prava*. Retrieved from: <http://www.apdp.in.ua/v62/11.pdf> (in Ukr.).

13. Zemel'nyy kodeks Ukrayiny [Land Code of Ukraine]. Zakon Ukrayiny (25.10.2002 No 2768–3). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (3–4). 27 (in Ukr.).
14. Polozhennya pro monitorynh zemel' [Regulations on land monitoring]. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny (20.08.1993 No 661). *ZP Ukrayiny*, 1994. (1). 5 (in Ukr.).
15. Koliushko, I., Tymoshchuk, V., & Banchuk, O. Corruption risks in the fields of administrative services and control-supervision activities of public administration in Ukraine. Retrieved from: <https://rm.coe.int/16806edf52>.
16. Karabin, T. O. (2016). *Rozpodil povnovazhen' publichnoyi administratsiyi* [Distribution of powers of public administration]. Monohrafiya. Uzhhorod: Hrazhda (in Ukr.).
17. Pro hromads'ki ob'yednannya [About public associations]. Zakon Ukrayiny (23.03.2012 No 4572–6). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny*, (1). 1 (in Ukr.).
18. Hamaliy, O. L. (2014). Klasyfikatsiya vydiv kontrol'no-nahlyadovoyi diyal'nosti u sferi zemel'nykh vidnosyn [Classification of types of control and supervisory activity in the field of land relations]. *Administratyvne pravo i protses*, (2). 109–117 (in Ukr.).
19. Yurchenko, A. O. (2009). Suchasna zemel'na polityka v Ukrayini: okremi problemy i shlyakhy yikh usunennya [Modern land policy in Ukraine: some problems and ways of their elimination]. *Natsional'na bezpeka i oborona*, (3). 69–72 (in Ukr.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:

Форум права: 58 pp. 46–53.

Related identifiers:
[10.5281/zenodo.3568271](https://zenodo.org/doi/10.5281/zenodo.3568271)
http://forumprava.pp.ua/files/046-053-2019-5-FP-Sobol,Chorna_6.pdf
http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2019_5_6.pdf
License (for files):

Creative Commons Attribution 4.0 International

Received: 19.08.2019

Accepted: 22.11.2019

Published: 26.11.2019

Cite as:

Соболь Є. Ю., Чорна М. В. (2019). Правові засади контрольно-наглядової діяльності органів публічної адміністрації у сфері охорони земель. *Форум Права*, 58(5). 46–53. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3568271>.

Sobol, E. Y., & Chorna, M. V. (2019). Pravovi zasady kontrol'no-nahlyadovoyi diyal'nosti orhaniv publichnoyi administratsiyi u sferi okhorony zemel' [Legal Principles of Control and Supervisory Activities of Public Administration Bodies in the Field of Land Protection]. *Forum Prava*, 58(5). 46–53. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.3568271>.